

HE 333/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 18 §:n, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n, perusopetuslain 40 §:n, taiteen perusopetuksesta annetun lain, oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n, vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n, lukiolain 32 §:n, yliopistolain 90 a §:n, ammattikorkeakoululain 65 §:n, nuorisolain, pelastuslain 86 §:n ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että siinä muutettaviksi esitetyissä laeissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavia koskevia vaitiolosäännöksiä muutetaan. Ehdotuksen mukaan viranomaisille ja muille toimijoille säädettäisiin oikeus ilmoittaa oma-aloitteisesti poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämät-

tömät tiedot salassapitovelvollisuuden estämättä. Ilmoittamisoikeus olisi silloin, kun sanottuja tehtäviä hoitava on tehtävässään saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI	4
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	6
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	6
4.1 Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan	6
4.2 Vaikutukset kansalaisen asemaan	6
5 ASIAN VALMISTELU	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	7
1.1 Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista	7
1.2 Laki potilaan asemasta ja oikeuksista	7
1.3 Perusopetuslaki	8
1.4 Laki taiteen perusopetuksesta	8
1.5 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki	8
1.6 Laki vapaasta sivistystyöstä	9
1.7 Laki ammatillisesta koulutuksesta	9
1.8 Lukiolaki	10
1.9 Yliopistolaki	10
1.10 Ammattikorkeakoululaki	11
1.11 Nuorisolaki (kokonaisuudistus vuoden 2014—2015 aikana)	11
1.12 Pelastuslaki	11
1.13 Laki hätäkeskustoiminnasta	12
2 VOIMAANTULO	12
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	12
LAKIEHDOTUKSET	14
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 18 §:n muuttamisesta	14
Laki potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n muuttamisesta	15
Laki perusopetuslain 40 §:n muuttamisesta	16
Laki taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta	17
Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n muuttamisesta	18
Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n muuttamisesta	19
Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n muuttamisesta	20
Laki lukiolain 32 §:n muuttamisesta	21
Laki yliopistolain 90 a §:n muuttamisesta	22
Laki ammattikorkeakoululain 65 §:n muuttamisesta	23
Laki nuorisolain muuttamisesta	24
Laki pelastuslain 86 §:n muuttamisesta	25
Laki hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta	26
LIITE	27
RINNAKKAISTEKSTIT	27
Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 18 §:n muuttamisesta	27
Laki potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n muuttamisesta	28
Laki perusopetuslain 40 §:n muuttamisesta	29

Laki taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta.....	30
Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n muuttamisesta.....	31
Laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n muuttamisesta	32
Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n muuttamisesta	33
Laki lukiolain 32 §:n muuttamisesta.....	34
Laki yliopistolain 90 a §:n muuttamisesta	35
Laki ammattikorkeakoululain 65 §:n muuttamisesta	36
Laki nuorisolain muuttamisesta	37
Laki pelastuslain 86 §:n muuttamisesta	38
Laki hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta	39

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Viime vuosien aikana Suomessa on tapahtunut useita perhe- ja lapsensurmia. Tilanteeseen on haluttu puuttua muun muassa asettamalla sisäministeriön johdolla toiminut työryhmä selvittämään perhe- ja lapsensurmien ennalta estämistä ja viranomaisten välistä tietojenvaihtoa. Työryhmä luovutti raporttinsa (sisäministeriön julkaisu 1/2014) tammikuussa 2014, minkä jälkeen sisäisen turvallisuuden ministeriryhmä päätti, että omaaloitteista ilmoittamisoikeutta varten valmistellaan eri viranomaisten vaihtolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tarvittavat muutosehdotukset.

Perhe- ja lapsensurmia selvitettyä havaittiin yhdeksi ongelmaksi se, että viranomaisten välisessä tiedonvaihdossa on puutteita. Vaikeuksia aiheuttaa erityisesti viranomaisten tiedonvaihtoa koskevien säännösten keskinäiset suhteet. Näitä keskinäisiä suhteita koskevia tulkinnanvaraisuuksia tulisi vähentää erityisesti säätämällä eri viranomaisia koskevissa sääöksissä heidän oikeudestaan omaaloitteisesti ilmoittaa poliisille sellaisista havainnoista, joiden perusteella on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Ehdotettu oikeus olisi tärkeä siksi, että yhteiskunnassa viranomaisten tulee tarvittaessa voida omaaloitteisesti puuttua yksittäisiin henkeen ja vakaviin terveyteen kohdistuviin uhkaepäilyihin salassapitosäännösten estämättä.

Omaaloitteinen ilmoittamisoikeus tulisi sallia kaikille edellä mainituissa laeissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaville. Perhe- ja lapsensurmien ja perheväkivallan ehkäisyn ja estämisen kannalta ne viranomaistahot ja muut toimijat ovat niitä, jotka kohtaavat kriisiytyneitä perheitä ja voivat vaikuttaa perheen tilanteeseen toimivaltansa mukaisesti. Perheen asioita käsittelevät ja perheen tilanteesta tietoja saavat sosiaalihuolto-, terveydenhuolto- ja kouluviranomaiset, sekä muut toimijat kuten, nuorisotoimi ja poliisi. Myös hätäkeskukset voivat olla akuutissa tilanteessa perhesurman estämisen kannalta merkittävässä asemassa.

2 Nykytila ja sen arviointi

Nykyisin voimassa olevien säännösten mukaan viranomaisten välinen tietojen vaihtaminen edellyttää pääsääntöisesti tietoja tarvitsevan viranomaisen esittämää pyyntöä, eivätkä viranomaiset ja muut toimijat lähtökohtaisesti voi luovuttaa tietoja omaaloitteisesti. Tietojen luovuttaminen siten, että tiedon antaminen perustuu toisen viranomaisen pyyntöön, on koettu ongelmalliseksi väkivallan ehkäisyssä ja ennalta estämisessä. Yleinen ongelma on se, ettei poliisi tiedä toisella toimijalla olevista tiedoista, eikä tämän vuoksi osaa pyytää tietoja toiselta viranomaiselta. Pahimmillaan tilanne johtaa siihen, että vakava väkivallanteko ehtii tapahtua, ennen kuin poliisi saa mitään tietoa. Väkivaltatilanteiden estämiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi olisikin välttämätöntä, että yhteiskunnassa viranomaisten tulee tarvittaessa voida omaaloitteisesti puuttua yksittäisiin henkeen ja terveyteen kohdistuviin uhkaepäilyihin salassapitosäännösten estämättä.

Poliisilla on poliisilain mukaan tarvittaessa laajasti mahdollisuus saada ja luovuttaa salassa pidettäviä tietoja poliisiin tehtävän suorittamiseksi tai toisen viranomaisen tehtävää varten. Käytännössä poliisin tiedonsaannin laajuutta rajoittavatkin muut säädökset. Eriyisesti epäselvyyttä käytännön soveltajan kannalta on aiheuttanut poliisilain suhde muihin erityislakeihin, esimerkiksi poliisin tiedonsaantioikeus rikoksen estämistilanteissa. Oikeuskäytäntö ei ole selventänyt eri säännösten suhdetta riittävästi. Vakavien väkivalta - uhkatilanteiden estämistä varten tulisi nykyistä sääntelyä selkeyttää siten, että poliisilta ei jää saamatta salassapitosäännösten takia välttämättömiä tietoja vakavan henkeen ja terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten.

Suomessa ei ole yleistä rikoksen ilmoitusvelvollisuutta poliisille, mutta hankkeilla olevan törkeän rikoksen ilmoittamatta jättäminen (rikoslain 15:10) on kriminalisoitu. Viranomaisten salassapitovelvollisuuden ja rikoslain 15 luvun 10 § välinen suhde on katsottu tulkinnanvaraiseksi. Virkamiehen oikeusturvan kannalta ei ole myöskään tarkoituk-

senmukaista, että viranomaisen ilmoittaminen törkeästä hankkeilla olevasta rikoksesta poliisille perusteltaisiin rikoslain kriminalisoinnilla tai poikkeustilanteisiin tarkoitettuun jälkikäteisen rangaistusvastuusta vapauttavaan sääntelyn eli pakkotila-arvioinnin kautta. Tähän liittyy myös ne vakavat väkivallan uhkatilanteet, jossa viranomaiselle syntyy vakava huoli tilanteesta, mutta ne eivät vielä synnyttäisi rikoslain tunnusmerkistöstä johdettavaa ilmoitusvelvollisuutta tai tiedon oma-aloitteinen luovuttaminen ei olisi muutoin mahdollista. Monien hallinnonala-kohtaisten salassapitosäännösten vuoksi lainsäädäntö koetaan laajaksi ja monimutkaiseksi kokonaisuudeksi. Tulkinnanvaraisuus ja epävarmuus lain soveltamisesta voivat aiheuttaa sen, että tärkeätkin tiedot jätetään varmuuden vuoksi antamatta. Tulkinnanvaraisuuksien ja epäselvyyksien poistamiseksi lainsäädäntöä tulisikin kehittää siten, että viranomaisille ja muille niihin rinnastettavilla toimijoille olisi selkeästi säädetty oikeus ilmoittaa salassapitosäännösten estämättä välttämättömät tiedot poliisille, jos viranomaisella on tehtävässään saadun tiedon perusteella syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Perhe- ja lapsensurmia sekä perheväkivaltaa yleensäkin voidaan pitää merkittävänä yhteiskunnallisena ongelmana. Vuosien 2009—2011 aikana henkirikoksen uhrina kuoli 13 lasta tai nuorta. Kymmenen heistä kuoli vanhempansa surmaamana (onnettomuustutkintakeskus, tutkintaselostus Y2012-S1). Suomessa vuonna 2012 tehdyssä sisäasiainministeriön julkaisemassa perhe- ja lapsensurmien taustojen selvityksessä olivat mukana kaikki poliisin kirjaamat alle 15-vuotiaisiin kohdistuneet surmat vuosilta 1.1.2003—31.1.2012, joissa tekijänä oli lapsen vanhempi. Tapaukset oli jaettu kolmeen pääluokkaan: perhesurmat (7), vastasyntyneen oman lapsen surmat (12) ja muut oman lapsen surmat (16). Surmia oli kaikkiaan 35, joissa kuoli yhteensä 55 ihmistä: 48 surmaajan lasta ja seitsemän puolisoa.

Onnettomuustutkintakeskuksen selvityksen mukaan perhesurmien ja vanhempien tekemien lastensurmien taustalla olevat syyt jakautuivat pääsääntöisesti mielenterveysongelmiin, lapsen pahoinpitelyyn ja kaltoinkoh-

teluun, parisuhdeväkivaltaan ja parisuhteen ongelmiin sekä elämänhallinnan ongelmiin (esimerkiksi päihteet, sosiaalisen tuen puute, taloudelliset vaikeudet). Oman lapsen surmaajat poikkesivat tyypillisistä henkirikoksen tekijöistä. Tekijä ei yleensä ollut teko-hetkellä humalassa eikä päihteiden väärinkäyttäjänä. Oman lapsensa surmanneilla ei myöskään useimmiten ole aikaisempia poliisin tietoon tulleita väkivaltarikoksia, ja hän oli useammin työssä kuin työtön. Perhesurmien taustalla oli usein taloudellisia vaikeuksia, parisuhteen ongelmia ja eroaikoja. Tekijöistä monet kärsivät mielenterveysongelmista, hiukan yli puolet heistä oli käyttänyt mielenterveyspalveluita tekoa edeltäneen vuoden aikana. Mielenterveysongelmia löytyi usein myös muiden lapsensurmien taustalta. Perheiden ongelmat koskivat sekä vanhempien henkilökohtaista elämää että esimerkiksi lasten kasvatusta. Oman lapsensa surmanneilla oli usein ollut kontakteja esimerkiksi sosiaalitoimeen. Perheiden ongelmat olivat olleet viranomaisten tiedossa, mutta niiden todellista syytä tai vakavuutta ei ehkä tiedetty. Perhe ei mahdollisesti ottanut tarjottua apua vastaan. Perhesurmissa ilmeni muita useammin aiempaa väkivaltaisuutta tai väkivallalla uhkailua, joko itseä tai läheisiä kohtaan. Perhe- ja lapsensurmat liittyivät selvityksen mukaan parisuhteen ongelmiin, erotilanteeseen liittyviin kriiseihin sekä vanhemman mielenterveys- tai päihdeongelmiin (onnettomuustutkintakeskus, tutkintaselostus Y2012-S1).

Lapsiuhritutkimuksen mukaan 9.-luokkalaisista lapsista 21 % oli kokenut lievää fyysistä väkivaltaa (kuritusväkivalta) vanhempien taholta ja 3 % oli kokenut vakavaa fyysistä väkivaltaa vanhempien taholta. 6.-luokkalaisten osalta vastaavat prosentuaaliset osuudet olivat 11 % (kuritusväkivalta) ja 1 % (vakava fyysinen väkivalta). Iso osa lapsista ei ollut kertonut väkivaltakokemuksistaan kenellekään, mutta jos kokemuksista oli kerrottu jollekin, niin yleisemmin oli kerrottu opettajalle (Lapsiuhritutkimus 2014, ennakkotieto). Kansallisen uhritutkimuksen mukaan 6,8 % 15—74-vuotiaista naisista on joutunut väkivallan kohteeksi kotonaan viimeisen vuoden aikana. (Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2013)

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on lisätä viranomaisten mahdollisuuksia ennalta ehkäistä ja estää perhe- ja lastensurmia sekä perheväkivaltaa parantamalla viranomaisten ja muiden toimijoiden välistä tietojenvaihtoa. Viranomaisten ja muiden niihin rinnastettavien palveluntuottajien oma-aloitteiselle tietojenvaihdolla vahvistetaan ja tehostetaan perheväkivallan ehkäisemiseksi sekä perheväkivaltakierteen katkaisemiseksi tehtävää poikkihallinnollista yhteistyötä.

Esityksessä ehdotetaan eri viranomaisten vaitioloa koskevien säännösten muuttamista siten, että viranomaisille ja muille toimijoille annettaisiin salassapitovelvollisuuden estämättä oma-aloitteinen oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot. Ilmoittamisoikeus olisi silloin, kun viranomainen, viranomaisen palveluksessa oleva tai viranomaisen tehtäviin osallistuva on hänelle kuuluvia tehtäviä hoitaessaan saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä selkeytettäisiin käytännön soveltamistilanteissa viranomaisten ja muiden niihin rinnastettavien palveluntuottajien tiedonvaihtoon liittyviä säännöksiä. Esityksen mukaisesti säännöksiä selkeyttämällä ja yhdenmukaistamalla olisi mahdollista luoda uusia perhesurmien ja perheväkivallan ennalta ehkäiseviä hallinnollisia rakenteita ja parantaa poikkihallinnollista menettelyä. Esityksellä tehostettaisiin moniammatillista perheväkivaltaa ehkäisevää toimintaa.

Esitys lisäisi jonkin verran poliisille ilmoitettavien väkivaltarikosten määrää. Kattavia

tilastoja asiasta ei ole olemassa, mutta lapsiuhritutkimuksen ja kansallisen uhritutkimuksen tietojen perusteella voidaan arvioida, että poliisille tulisi muutamia satoja ilmoituksia muilta viranomaisilta. Ehdotetut muutokset eivät edellyttäisi lisäresursseja poliisille vaan muutokset olisi toteutettavissa käytävissä olevien voimavarojen puitteissa.

4.2 Vaikutukset kansalaisen asemaan

Ehdotuksella parannettaisiin niiden perheiden asemaa, joissa esiintyy perheväkivaltaa. Ehdotukset osaltaan tehostaisivat perheväkivallasta kärsivän henkilön ja koko perheen saattamista viranomaisten tukitoimien piiriin. Tämä osaltaan vähentäisi perheväkivallasta aiheutuvia haittoja.

5 Asian valmistelu

Esitystä on aloitettu valmistelemaan sisäministeriön asettamassa työryhmässä, jonka tehtävänä oli laatia selvitys perhe- ja lapsensurmien ehkäisemiseksi ja estämiseksi viranomaisten välistä tiedonvaihtoa säätelevistä lainsäädännöstä ja mahdollisista ongelmista, erityisesti viranomaisyhteistyössä. Valmistelun aikana kuultiin asiantuntijoita eri viranomaisista ja muista toimijoista. Kuultavina olivat edustajat Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksesta, Auran sairaalasta, Kotkan kaupungista, Turun kaupungista, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselta, Päijät-Hämeen poliisilaitokselta, Suomen Kuntaliitosta sekä Pääkaupungin turvakodista. Työryhmä teki selvityksen: Perhe- ja lapsensurmien ehkäisy ja estäminen ja viranomaisten välinen tiedonvaihto.

Sisäisen turvallisuuden ministeriryhmän toimeksiannosta sisäministeriö asetti viranomaisten oma-aloitteisen ilmoittamisoikeuden toteuttamista valmistelevan suunnitteluryhmän. Suunnitteluryhmä selvitti säännösten muutostarpeet ja teki tarvittavat muutosesitykset hallituksen esityksen muotoon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista

18 §. *Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan suostumuksesta riippumatta eräissä muissa tilanteissa.* Voimassa olevan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:ssä säädetään salassa pidettävien tietojen antamisesta asiakkaan suostumuksesta riippumatta. Pykälän 3 momentissa säädetään oikeudesta antaa oma-aloitteisesti salassa pidettäviä tietoja rikostutkintaa varten. Säännöksen mukaan tietojen antaminen on mahdollista jo tapahtuneen rikoksen esitutkintaa varten.

Pykälän 3 momenttia esitetään täydennettäväksi siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä sosiaalihuollon järjestäjällä ja toteuttajalla olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeudesta annetun lain sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 18 §:n 3 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Sosiaalihuollon järjestäjälle ja toteuttajalle saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettua uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.2 Laki potilaan asemasta ja oikeuksista

13 §. *Potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapito.* Voimassa olevan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 13 §:ssä säädetään potilasasiakirjoihin liittyvien tietojen salassapitamisesta ja niiden antamisesta. Säännöksen lähtökohtana on se, että potilastietoja annetaan potilaan suostumuksella. Säännös ei nykyisellään mahdollista potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen antamista oma-aloitteisesti poliisille.

Pykälää esitetään täydennettäväksi siten, että siihen lisättäisiin uusi 4 momentti. Esitetyn muutoksen mukaan terveydenhuollon ammattihenkilöllä tai muulla terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevällä taikka sen tehtäviä suorittavalla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös potilaan asemasta ja oikeudesta annetun lain sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n 4 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Terveydenhuollon ammattihenkilölle tai muulle terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevälle taikka sen tehtäviä suorittavalle henkilölle saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettua uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

Nykyinen 4 momentti ehdotetaan siirrettäväksi sellaisenaan pykälän 5 momentiksi,

nykyinen 5 momentti 6 momentti ja nykyinen 6 momentti 7 momentiksi.

1.3 Perusopetuslaki

40 §. *Henkilötietojen salassapito ja käsittely.* Voimassa olevan perusopetuslain 40 §:n 1 ja 2 momentin mukaan opetuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet, 37 §:ssä tarkoitetut henkilöt, kouluterveydenhuollon edustajat, koulukuraattorit, koulupsykologit ja opetusharjoittelua suorittavat eivät saa sivullisille ilmaista, mitä he ovat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saaneet tietää oppilaiden tai tässä laissa tarkoitetun henkilöstön taikka heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta. Sen estämättä, mitä 1 momentissa tai salassapitovelvollisuudesta erikseen säädetään, on oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja tämän lain mukaisesta opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Pykälää täydennettäväksi siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä perusopetuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös perusopetuslain sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi perusopetuslain 40 §:n 3 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Perusopetuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitetun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vai-

tiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.4 Laki taiteen perusopetuksesta

9 a §. *Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus.* Voimassa oleva laki taiteen perusopetuksesta ei sisällä salassapitoa koskevia säännöksiä. Lakiin ehdotetaan säädettäväksi uusi 9 a §, jolla lakia täydennettäisiin siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös tältä osin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi taiteen perusopetuksesta annetun lain 9 a § mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitetun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vai- tiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.5 Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki

23 §. *Oikeus poiketa salassapitovelvoitteista.* Voimassa olevan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n 1—3 momentin mukaan opiskeluhuoltoa koskevista salassapitovelvoitteista voidaan poiketa siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 7 luvussa säädetään, ellei tässä tai muussa laissa toisin säädetä. Opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökoh-

taisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Jos opiskelija siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydyttävä opiskelijan taikka, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:ään ehdotetaan säädettäväksi uusi 4 momentti, jolla lakia täydennettäisiin siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös tältä osin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n 4 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.6 Laki vapaasta sivistystyöstä

21 a §. Tietojensaantioikeus. Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n mukaan oppilaitoksen ylläpitäjällä on tehtäviään hoitaessaan oikeus saada valtion ja kunnan viranomaiselta koulutuksen suunnittelussa ja järjestämisessä tarvittavat välttämättömät tilastotiedot ja muut vastaavat tiedot. Oppilaitoksen ylläpitäjän tulee pyynnöstä toimittaa valtion opetushallintoviranomaisille niiden

määräämät koulutuksen arvioinnissa, kehittämisessä, tilastoinnissa ja seurannassa tarvittavat välttämättömät tiedot. Laki ei sisällä salassa pitoa koskevia säännöksiä.

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:ään ehdotetaan säädettäväksi uusi 3 momentti, jolla lakia täydennettäisiin siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös tältä osin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n 3 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.7 Laki ammatillisesta koulutuksesta

43 §. Julkisuus ja tietojensaantioikeus. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 43 §:ssä on säännökset arkaluonteisten tietojen käsittelystä. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:ään ehdotetaan säädettäväksi uusi 5 momentti, jolla lakia täydennettäisiin siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Säänte-

lyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös tältä osin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n 5 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä. Ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) 16 §:ssä olevan viittaussäännöksen nojalla ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin lisättävä säännös tulisi sovellettavaksi myös ammatillisessa aikuiskoulutuksessa.

1.8 Lukiolaki

32 §. *Salassapito.* Lukiolain (629/1998) 32 §:n 1 ja 2 momentin mukaan koulutuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet, 30 §:ssä tarkoitettut henkilöt ja opetusharjoittelua suorittavat eivät saa luvattomasti sivullisille ilmaista, mitä he ovat koulutukseen liittyviä tehtäviä hoitaessaan saaneet tietää opiskelijoiden ja tässä laissa tarkoitettujen henkilöiden sekä heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta. Edellä 1 momentissa tarkoitettut henkilöt sekä kouluterveydenhuollosta ja muusta oppilashuollosta vastaavat henkilöt saavat sen estämättä, mitä 1 momentissa tai salassapitovelvollisuudesta erikseen säädetään, antaa toisilleen sekä koulutuksesta vastaaville viranomaisille opiskelun asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Lukiolain 32 §:ään ehdotetaan säädettäväksi uusi 3 momentti, jolla lakia täydennettäisiin siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut

tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös tältä osin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi lukiolain 32 §:n 3 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.9 Yliopistolaki

90 a §. *Tietojensaantioikeus.* Yliopistolain (558/2009) 90 a §:n 1 momentissa säädetään tietojensaantioikeudesta. Yliopistolain 90 a §:ään ehdotetaan säädettäväksi uusi 2 momentti, jolla lakia täydennettäisiin siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös tältä osin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi yliopistolain 90 a §:n 2 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.10 Ammattikorkeakoululaki

65 §. *Tietojensaantioikeus.* Ammattikorkeakoululain (932/2014) 65 §:ssä (tulee voimaan 1.1.2015) säädetään tietojensaantioikeudesta. Ammattikorkeakoululain 65 §:ään ehdotetaan säädettäväksi uusi 4 momentti, jolla lakia täydennettäisiin siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös tältä osin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi ammattikorkeakoululain 65 §:n 4 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.11 Nuorisolaki (kokonaisuudistus vuoden 2014—2015 aikana)

7 e §. *Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus.* Nuorisolain (72/2006) 7 §:ssä säädetään kuntien tehtäviin kuuluvasta nuorisotyöstä ja –politiikasta. Kuntien tehtäviin kuuluvat esimerkiksi nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut sekä nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö. Nuorisotyössä kohdataan nuoria päivittäin ja säännöllisesti sekä toimitaan yhdessä nuorten kanssa. Nuorisotyön työntekijän ja nuoren yhteistoiminta perustuu välittömään kanssakäymiseen, jossa saattaa tulla esiin asioita, jotka sisältävät tie-

toa henkeen tai terveyteen kohdistuvasta uhasta.

On perusteltua, että nuorisolakiin ehdotetaan säädettäväksi uusi 7 e §, jolla lakia täydennettäisiin siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö laissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös tältä osin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi nuorisolain 7 e § mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhka-arvion tekemistä varten. Laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettun uhka-arvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.12 Pelastuslaki

86 §. *Vaitiovelvollisuus.* Voimassa olevan pelastuslain (379/2011) 86 §:n 1 momentin mukaan pelastustoimen palveluksessa oleva tai pelastustoimintaan osallistuva sekä pelastuslain 107 §:ssä tarkoitettu tutkintalautakunnan jäsen ja asiantuntija eivät saa pelastustoimeen kuulumattomalla tavalla käyttää hyödykseen eivätkä luvatta ilmaista muille tässä tehtävässään tietoon saamaansa seikkaa, jos siitä on laissa säädetty salassapitovelvollisuus taikka jos se koskee yksityistä liike- tai ammattisalaisuutta, taloudellista asemaa, henkilökohtaisia olosuhteita tai terveydentilaa. Pykälän 2 momentissa todetaan, että vaitiovelvollisuus ei estä ilmaisemasta sellaista tietoa, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä 86 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla henkilöllä olisi myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö pelastuslain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös pelastuslain yleisluontoista sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi pelastuslain 86 §:n 2 momentti mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhkarvion tekemistä varten. Pelastustoimeen palveluksessa olevalla ja pelastustoimintaan osallistuvalla sekä pelastuslain mukaisen tutkijalautakunnan työhön osallistuvalla saattaa tehtäviensä hoitamisen kautta tulla tietoja, jotka saattavat eräissä tapauksissa olla tarpeellisia edellä tarkoitettujen uhkarvion tekemistä varten. Pelastustoimen palveluksessa olevilla ja pelastustoimintaan osallistuvilla tarkoitetaan tässä yhteydessä pelastuslain 26 §:ssä tarkoitettujen pelastusviranomaisten ohella pelastuslain 25 §:n mukaisten pelastuslaitosten kaikkea henkilöstöä sekä mainittuun pykälän mukaisiin sopimuspalokuntiin ja säännöksessä tarkoitettuihin vastaaviin yhteisöihin kuuluvia pelastustoimintaan osallistuvia henkilöitä. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

1.13 Laki hätäkeskustoiminnasta

20 §. Tietojen luovuttaminen. Hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 20 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta hätäkeskusjärjestelmään talletetuista tiedoista. Pykälän 1—4 momentit käsittelevät tietojen luovuttamista hätäkeskustoimintaa valvoville viranomaisille ja tietojen luovuttamista hätäkeskustoimintaan osallistuvien viranomaisten kesken. Lain 20 §:n 5 momentin mukaan salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksit-

täistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi.

Hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n 5 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että salassapitovelvollisuuden estämättä olisi oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö hätäkeskustoiminnasta annetun lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden vuoksi on myös hätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n yleisluontoista 5 momentin sääntelyä tarkoituksenmukaista täydentää muiden hallinnonalojen lainsäädännön uudistamista vastaavalla tavalla. Ehdotettu uusi sääntely mahdollistaisi hengen ja terveyden suojaamiseen liittyvän tiedon antamisen oma-aloitteisesti jo uhkarvion tekemistä varten. Esitys vastaisi asiasisällöltään muiden viranomaisten vaitiolovelvollisuutta koskeviin säännöksiin tehtävää lisäystä.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2015.

3 Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

Ehdotetuilla muutoksilla on vaikutuksia perusoikeuksiin. Muutoksilla pyritään turvaamaan perustuslain 7 §:n toteutumista, jossa säädetään jokaisen oikeudesta elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Perustuslain 7 §:n turvaamisella tässä yhteydessä on vaikutus myös perustuslain 19 §:n 3 momentissa säädettyyn pyrkimykseen turvata lapsen hyvinvointi. Ehdotetut muutokset merkitsivät toisaalta julkisen vallan aiempaa suurempaa oikeutta puuttua perustuslain 10 §:ssä säädettyyn yksityiselämän suojaan.

Oikeus ilmoittaa salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhan ar-

viointia ja uhkaavan teon estämistä varten perustuisi epäilyyn siitä, että joku on vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Tällaisella oikeudella pyrittäisiin paitsi turvaamaan perustuslain 7 §:ssä säädettyjen oikeushyvien toteutuminen, myös toteuttamaan yleistä perustuslain 22 §:n mukaista julkisen vallan velvollisuutta turvata perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Perhesurmissa ja perheväkivallassa kyse on ensisijaisesti yksityisten välisestä suhteesta, jossa yksilön perus- ja ihmisoikeutta loukkaa hänen perheenjäsenensä. Pyrkimys tällaisen väkivallan ehkäisyyn ja estämiseen ehdotetulla tavalla merkitsee perustuslain 10 §:n rajoitusta.

Perustuslakivaliokunta on käytännössään katsonut, että salassapitosäännösten edelle menevässä tietojensaantioikeudessa on viime kädessä kysymys siitä, että tietoihin oikeutettu viranomainen omine tarpeineen syrjäyttää ne perusteet ja intressit, joita tiedot omaavaan viranomaiseen kohdistuvalla salassapitovelvollisuudella suojataan. Mitä yleisluonteisempi tietojensaantiin oikeuttava sääntely on, sitä suurempi on vaara, että tällaiset intressit voivat syrjäytyä hyvin automaattisesti. Mitä täydellisemmin tietojensaantioikeus kytketään säännöksissä asiallisiin edellytyksiin, sitä todennäköisemmin yksittäistä tietojensaantipyyntöä joudutaan käytännössä perustelevaan. Myös tietojen luovuttajan on tällöin mahdollista arvioida pyyntöä luovuttamisen laillisten edellytysten kannalta. Tietojen luovuttaja voi lisäksi kieltäytymällä tietojen antamisesta saada aikaan tilanteen, jossa tietojen luovuttamisvelvollisuus eli säännösten tulkinta saattaa tulla ulkopuolisen viranomaisen tutkittavaksi. Tämä mahdollisuus on tärkeä tiedonsaannin ja salassapitointressin yhteensovittamiseksi (PeVL 62/2010 vp, s. 3–4; PeVL 42/2010 vp, s. 3).

Valiokunta on lisäksi tietojen saamista ja luovuttamista koskevaa sääntelyä arvioidessaan kiinnittänyt huomiota muun muassa sii-

hen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tietojensaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen. Tällöin tietojensaanti- ja luovuttamismahdollisuus on voinut liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitettujen tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (PeVL 12/2014 vp, s. 3; PeVL 10/2014 vp, s. 6). Valiokunta ei toisaalta ole pitänyt hyvin väljiä ja yksilöimättömiä tietojensaantioikeuksia perustuslain kannalta mahdollisina edes silloin, kun ne on sidottu välttämättömyyskriteeriin (PeVL 59/2010 vp, s. 4).

Ehdotettuja muutoksia voidaan hallituksen käsityksen mukaan pitää perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset täyttävänä. Perustuslain 10 §:n rajoittaminen perustuisi lakiin ja rajoitusta voidaan pitää sääntelyn sisältö ja tarkoitus huomioon ottaen täsmällisenä ja tarkkarajaisena, kun otetaan huomioon lisäksi se, että perustuslain 7 §:ssä säädettyjen oikeushyvien turvaamiseen tällaisessa asiayhteydessä ei päästä vähemmän puuttuvin keinoin (suhteellisuusvaatimus).

Esityksen taustalla on painava yhteiskunnallinen tarve torjua väkivaltaa, jonka perusteella perustuslain 10 §:n rajoittamista voidaan pitää hyväksyttävänä. Ehdotetut muutokset eivät hallituksen käsityksen mukaan perusoikeuksien välinen punnintatilanne huomioon ottaen myöskään kajoa perustuslain 10 §:n ydinalueeseen sillä tavoin, että kyseinen perusoikeus tulisi merkityksettömäksi. Esityksellä ei myöskään ole tarkoitus muuttaa yksilön oikeusturvaa, eikä ehdotettua voida pitää Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden vastaisena.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n
3 momentti seuraavasti:

18 §

*Salassa pidettävien tietojen antaminen asiak-
kaan suostumuksesta riippumatta eräissä
muissa tilanteissa*

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa
oma-aloitteisestikin tiedon, kun epäillään
edellä 2 momentissa tarkoitettua rikosta taikka
silloin, kun epäillään jonkun syyllistyneen
siinä mainittua vähäisempään rikokseen, jos
sosiaalihuollon järjestäjä ja toteuttaja arvioi
sen olevan välttämätöntä lapsen edun taikka
erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun

vuoksi. Lisäksi sosiaalihuollon järjestäjä ja
toteuttajaa saa salassapitovelvollisuuden es-
tämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai ter-
veyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uh-
kaavan teon estämistä varten välttämättömät
tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtä-
viä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista,
joiden perusteella hänellä on syytä epäillä
jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan
kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

2.

Laki**potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 13 §:n 6 momenttia, sellaisena kuin se on laissa 653/2000, jolloin nykyinen 6 momentti siirtyy 7 momentiksi, *lisätään* 13 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, seuraavasti:

13 §

Potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapito

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilö tai muu terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevä taikka sen tehtäviä suorittava henkilö saa salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-

van teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Edellä 2—4 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamisesta ja sen perusteesta tulee tehdä merkintä potilasasiakirjoihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**perusopetuslain 40 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään perusopetuslakiin (628/1998) 40 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 642/2010, uusi
5 momentti seuraavasti:

40 §

Henkilötietojen salassapito ja käsittely

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

—————
Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

4.

Laki**taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998) uusi 9 a § seuraavasti:

9 a §

Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

5.

Laki**oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 23 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

23 §

Oikeus poiketa salassapitovelvoitteista

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

-----
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki**vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 21 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1200/2005, uusi 3 momentti seuraavasti:

21 a §

Tietojensaantioikeus

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

-----
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 951/2011, uusi 5 momentti seuraavasti:

43 §

Julkisuus ja tietojensaantioikeus

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

-----
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

8.

Laki**lukiolain 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään lukiolain (629/1998) 32 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

32 §

Salassapito

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

-----
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

9.

Laki**yliopistolain 90 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yliopistolain (558/2009) 90 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 954/2011, uusi
 2 momentti seuraavasti:

90 a §

Tietojensaantioikeus

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

 Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

-----
 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

10.

Laki**ammattikorkeakoululain 65 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ammattikorkeakoululain (932/2014) 65 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

65 §

Tietojensaantioikeus

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

-----
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.**Laki****nuorisolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään nuorisolakiin (72/2006) uusi 7 e § seuraavasti:

7 e §

Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan te-

on estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

12.

Laki**pelastuslain 86 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 86 §:n 2 momentti seuraavasti:

86 §

Vaitiolovelvollisuus

Salassa pidettävän tiedon ilmaisemisesta viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle toimielimelle säädetään lailla. Vaitiolovelvollisuus ei estä ilmaisemasta sellaista tietoa, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuus-

den estämättä 1 momentissa tarkoitetuilla henkilöillä on myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

13.

Laki**häätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan häätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 20 §:n 5 momentti seuraavasti:

20 §

Tietojen luovuttaminen

Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Salassapitovelvollisuuden estämättä on Häätäkeskuslaitoksen palveluksessa olevalla myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai

terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö häätäkeskustoiminnasta annetun lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi. Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Peruspalveluministeri *Susanna Huovinen*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n
 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

*Salassa pidettävien tietojen antaminen asiak-
 kaan suostumuksesta riippumatta eräissä
 muissa tilanteissa*

*Salassa pidettävien tietojen antaminen asiak-
 kaan suostumuksesta riippumatta eräissä
 muissa tilanteissa*

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa oma-aloitteisestikin tiedon, kun epäillään edellä 2 momentissa tarkoitettua rikosta taikka silloin, kun epäillään jonkun syyllistyneen siinä mainittua vähäisempään rikokseen, jos sosiaalihuollon järjestäjä ja toteuttaja arvioi sen olevan välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi.

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa oma-aloitteisestikin tiedon, kun epäillään edellä 2 momentissa tarkoitettua rikosta taikka silloin, kun epäillään jonkun syyllistyneen siinä mainittua vähäisempään rikokseen, jos sosiaalihuollon järjestäjä ja toteuttaja arvioi sen olevan välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi. *Lisäksi sosiaalihuollon järjestäjä ja toteuttajaa saa salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .

2.

Laki**potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 13 §:n 6 momenttia, sellaisena kuin se on laissa 653/2000, jolloin nykyinen 6 momentti siirtyy 7 momentiksi,
lisätään 13 §:ään uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 ja 5 momentti siirtyvät 5 ja 6 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

Potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapito

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään terveydenhuollon ammattihenkilö tai muu terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevä taikka sen tehtäviä suorittava henkilö saa salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

 Edellä 2—3 momentissa tarkoitetusta tietojen luovuttamisesta ja sen perusteesta tulee tehdä merkintä potilasasiakirjoihin.

 Edellä 2—4 momentissa tarkoitetusta tietojen luovuttamisesta ja sen perusteesta tulee tehdä merkintä potilasasiakirjoihin.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .*

3.

Laki**perusopetuslain 40 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään perusopetuslakiin (628/1998) 40 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 642/2010, uusi
5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

40 §

Henkilötietojen salassapito ja käsittely

---

*Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaval-
la on salassapitovelvollisuuden estämättä oi-
keus ilmoittaa poliisille henkeen tai tervey-
teen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-
van teon estämistä varten välttämättömät tie-
dot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut
tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänel-
lä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa
joutua väkivallan kohteeksi.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

4.

Laki**taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998) uusi 9 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 a §

Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

*Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaval-
la on salassapitovelvollisuuden estämättä oi-
keus ilmoittaa poliisille henkeen tai tervey-
teen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-
van teon estämistä varten välttämättömät tie-
dot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut
tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänel-
lä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa
joutua väkivallan kohteeksi.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

5.

Laki**oppilas- ja opiskelijahuoltolain 23 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 23 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

23 §

Oikeus poiketa salassapitovelvoitteista

---

*Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaval-
la on salassapitovelvollisuuden estämättä oi-
keus ilmoittaa poliisille henkeen tai tervey-
teen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-
van teon estämistä varten välttämättömät tie-
dot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut
tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänel-
lä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa
joutua väkivallan kohteeksi.*

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

6.

Laki**vapaasta sivistystyöstä annetun lain 21 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 21 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1200/2005, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 a §

Tietojensaantioikeus

-----
*Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaval-
la on salassapitovelvollisuuden estämättä oi-
keus ilmoittaa poliisille henkeen tai tervey-
teen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-
van teon estämistä varten välttämättömät tie-
dot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut
tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänel-
lä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa
joutua väkivallan kohteeksi.*

-----
*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

7.

Laki

ammattillisesta koulutuksesta annetun lain 43 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) 43 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 951/2011, uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 §

Julkisuus ja tietojensaantioikeus

-----
*Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaval-
la on salassapitovelvollisuuden estämättä oi-
keus ilmoittaa poliisille henkeen tai tervey-
teen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-
van teon estämistä varten välttämättömät tie-
dot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut
tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänel-
lä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa
joutua väkivallan kohteeksi.*

-----
*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

8.

Laki**lukiolain 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään lukiolain (629/1998) 32 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

32 §

Salassapito

---

*Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaval-
la on salassapitovelvollisuuden estämättä oi-
keus ilmoittaa poliisille henkeen tai tervey-
teen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-
van teon estämistä varten välttämättömät tie-
dot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut
tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänel-
lä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa
joutua väkivallan kohteeksi.*

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

9.

Laki**yliopistolain 90 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yliopistolain (558/2009) 90 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 954/2011, uusi
2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

90 a §

Tietojensaantioikeus

-----
*Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaval-
la on salassapitovelvollisuuden estämättä oi-
keus ilmoittaa poliisille henkeen tai tervey-
teen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-
van teon estämistä varten välttämättömät tie-
dot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut
tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänel-
lä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa
joutua väkivallan kohteeksi.*

-----
*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

10.

Laki**ammattikorkeakoululain 65 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ammattikorkeakoululain (932/2014) 65 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

65 §

Tietojensaantioikeus

Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavalta on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

11.

Laki**nuorisolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään nuorisolakiin (72/2006) uusi 7 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 e §

Oma-aloitteinen ilmoitusoikeus

*Tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaval-
la on salassapitovelvollisuuden estämättä oi-
keus ilmoittaa poliisille henkeen tai tervey-
teen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaa-
van teon estämistä varten välttämättömät tie-
dot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut
tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänel-
lä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa
joutua väkivallan kohteeksi.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

12.

Laki**pelastuslain 86 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 86 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

86 §

86 §

Vaitiolovelvollisuus

Vaitiolovelvollisuus

Salassa pidettävän tiedon ilmaisemisesta viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle toimielimelle säädetään lailla. Vaitiolovelvollisuus ei estä ilmaisemasta sellaista tietoa, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi.

Salassa pidettävän tiedon ilmaisemisesta viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle toimielimelle säädetään lailla. Vaitiolovelvollisuus ei estä ilmaisemasta sellaista tietoa, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. *Salassapitovelvollisuuden estämättä 1 momentissa tarkoitetuilla henkilöillä on myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos hän tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.*

---

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

13.

Laki**häätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan häätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 20 §:n 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

20 §

Tietojen luovuttaminen

Tietojen luovuttaminen

Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä.

Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan luovuttaa tieto, jonka ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengen tai terveyden suojaamiseksi tai huomattavan ympäristö- tai omaisuusvahingon välttämiseksi. *Salassapitovelvollisuuden estämättä on Häätäkeskuslaitoksen palveluksessa olevalla myös oikeus ilmoittaa poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot, jos henkilö häätäkeskustoiminnasta annetun lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan on saanut tietoja olosuhteista, joiden perusteella hänellä on syytä epäillä jonkun olevan vaarassa joutua väkivallan kohteeksi.* Tiedon saajan vaitiolovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .*
